

at føie et Par Bemærkninger til disse to Undringsforslag. Jeg er ikke saa heldig stillet, at jeg kan tale paa Udvalgets Vegne, thi de ærede Forslagsstillere have ikke viist Udvalget den Opmærksomhed at gjøre det bekendt med Forslagene eller at fremskille dem saa tidlig, at det har været muligt for Finantsudvalget at tage dem under Overveielse, inden de fremkom her i Salen. Denne Fremgangsmaade er, saavidt mig bekendt, ikke tidligere anvendt; man har tidligere vel faaet Undringsforslag ind i Salen uden videre foregaaende Drøftelse, men de have dog været antydede tidligere, saaledes at Finantsudvalget har havt Leilighed til at gjøre sig bekendt med dem. Jeg skal henstille navnlig til det ærede Medlem for Præstø Amts 3die Valgkreds, der er et ældre Medlem her i Salen — medens jo det ærede Medlem for Horsens (Bajer) kan være meget undskyldt, da han er mere ny og ikke veed Fremgangsmaaden i den Henseende, — om han ikke vilde have fundet det rigtigere eller mere hensigtsmæssigt at lade denne Sag komme under en mere forberedende Forhandling, saa at det havde været muligt for Finantsudvalget indbyrdes at forhandle om den og ogsaa tale med Ministeren derom, for at man kunde have knyttet sine Bemærkninger til Forslaget og overveiet, om dette i det Hele eller delvis maatte kunne vedtages. Det ærede Medlem kan ikke mene, at denne Fremgangsmaade ved Indbringelsen af Undringsforslag til Finantsloven er rigtig, thi skulde det være saa, at det kun skulde komme an paa en blot piblibliffelig Behandling i Salen, hvorvidt et saadant nyt Punkt skulde fastes ind i det, saa tror jeg ikke, man kan gjøre Regning paa, at Finantsloven som Lov vil have den konstitutionelle Betydning, som det ærede Medlem og vi alle mene, at den bør have. Derfor er den Fremgangsmaade, som de ærede Medlemmer have brugt, vistnok ikke rigtig, og det tror jeg, de begge vilde erkjende. Svad selve Undringsforslagene angaar, skal jeg udtale, at jeg ikke nærer den ringeste Tvivl om de ærede Herrer's gode Mening og Hensigt med deres Forslag, men skjøndt jeg meget godt veed, hvad ogsaa det ærede Medlem for Solbæk Amt's 5te Valgkreds (Sens Rasmussen) veed, hvad kvindeligt Hushold er, saa veed jeg ikke, hvorledes det skulde gjøres til Gjenstand for Præmiefordeling, uden at der i Virkeligheden gjordes mere Skade end Gavn. Kvindeligt Hushold er en saa forgrenet Sag af en ikke blot materiel, men aandelig og hjertelig Natur, at desom man vil kaste Præmier derind, saa bestemmer man det, som er helligt. Det kan være, at en Kone kan faae Præmie for et Stykke Husflidsarbeide, men det kan være, at denne samme Kone har glemt at stoppe sin Mand's Strømper, at holde sine Børns Løi ordentlig og mange andre Ting, som en ægte Kvinde skulde gjøre, og derfor har fortjent noget ganske Andet end Præmie. Det er min Overbevisning, at man

gjør Familielivet overordentlig Skade ved at gribe ind paa dette Omraade med Præmier. Saa komme vi derefter til Præmier for Husflid. Jeg forstaar ikke ganske, hvad det ærede Medlem mener dermed, thi han siger ogsaa: „den mindre bemidlede Haandværksstand“. Hvorledes drager han Grændsen mellem Husflid og Haandværk? Det fremgaar ikke af Forslaget; tvertimod synes Forslaget at tyde paa, at han ingen Grændse drager, og jeg vil ogsaa indrømme det ærede Medlem, at skal en Kone have Præmie for at levere et Par Sko til sine Børn, naar Manden f. Ex. er Træskomand eller Lærker, saa maatte ogsaa den Kone have Præmie, der hjælper sin Mand, som er Stomager. Det er saaledes meget vanskeligt at gjøre Forskiel. Men jeg skal ikke komme dybere ind derpaa, da det er et Thema, der kunde trænge til Belysning i flere Retninger, og dette vilde føre for vidt. Men jeg kan forstikke det ærede Medlem, at vi have overordentlig mange Omraader, paa hvilke vi kunne yde baade Hjælp til den Uformuende og vise Agtelse og Udbødighed for ham paa en Maade, der er langt nyttigere og betydningsfuldere for hans Stilling i Samfundet, end naar vi ville komme ind paa den Maade, der kun bliver smaalig Gavn og Gave, der ikke styrker deres Selvstændighedsfølelse, men tvertimod gjør de spytstikkerste Folk mere spytstikkerste ligeoverfor dem, der skulle uddele Præmierne, thi de vente dem ikke som en Ret, men som en Naade. Jeg tror, at det ærede Medlem er noget bagvendt inde paa denne Sag. Jeg skal alligevel erkjende hans oprigtige og ærlige Hensigt og ikke sige, at der ikke i visse enkelte Retninger kunde gjøres Noget henimod det, han sigter til; men det er min Overbevisning, at dette Spørgsmaal maatte have en ganske anderledes indgaaende, forberedende Behandling, end det har faaet, og end det ærede Medlem har villet, at det skulde faae. Det ærede Medlem for Horsens (Bajer) har stillet et Forslag, som han ganske nylig er kommet i Tanke om. Jeg vil foreslaa det ærede Medlem, at naar han faaer saadanne nye gode Tanker, han da søver paa dem, inden han sætter dem frem. Jeg tror, han har været lidt for hidsig med dette Forslag. Han har hentet en Parallel fra Bevillingen til uformuende Elever paa Folkehøjskolerne, som vi senere komme til, men der er ikke det fornødne Sammenligningspunkt, og det er det, det ærede Medlem skulde have overveiet, inden han fremsatte sit Forslag. De tekniske Skoler i Provindserne, som jeg kjender af Erfaring, ere gjerne indrettede saaledes, at det er Søndags- og Aften-skoler, i Regelen Aften-skoler, som velvillige Haandværksmestre lade deres Læringer og Svende besøge i nogle Timer om Ugen for der at erholde fri Undervisning af Folk, der enten af god Villie eller for frivillig tilveiebragt Betaling offere sig for denne Sag. De, der besøge disse Skoler, have saaledes